ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Код дисципліни	ОК 11
Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Нормативна
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Українська мова і література)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	Залік

Інформація про викладачів

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Зінченко Володимир Павлович, канд. пед.. наук, доцент
Контактний телефон	0507067571
E-mail:	volodzin57@gmail.com
Профіль викладача	https://gnpuaspirantura.wixsite.com/naukovikadry/%D0%B7%D1%96%D0%BD%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE
Консультації	Середа 14.00-15.00

Кількість часу на вивчення дисципліни (3 кредити ECTS (90 годин))

	Денна	Заочна
Лекції	18	6
Практичні заняття	18	4
Самостійна робота (СРС)	54	80

Форма контролю	залік	залік

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Основи наукових досліджень» вивчається здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на другому (першому) році навчання в третьому (першому) семестрі. Освітній процес охоплює лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт, двох модульних контрольних робіт та підсумковий контроль (залік).

Місце освітнього компонента в освітньо-професійній програмі:

Курс «Основи наукових досліджень» є складовою обов'язкових компонентів ОПП циклу дисциплін професійної підготовки.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Мета курсу: "Основи наукових досліджень" полягає у підготовці здобувачів до організації наукових досліджень, впровадження їх результатів у практику педагогічної роботи, формуванні культури наукового пошуку.

Основними завданнями курсу є:

оволодіння знаннями про:

- зміст і організаційну структуру наукових досліджень в Україні;
- систему організації науково-дослідної роботи здобувачів закладу вищої освіти;
- основні вимоги до педагога-дослідника;
- етапи організації педагогічного та соціологічного дослідження, їх зміст;
- методику роботи над курсовим (бакалаврським, дипломним, магістерським) дослідженням та вимоги до студентських наукових робіт;
- основні методи дослідження педагогічних та соціальних явищ;
- технологію підготовки і проведення педагогічного експерименту;
- сутність педагогічної діагностики як обов'язкової складової наукового експерименту та педагогічної діяльності;
- методики діагностичного дослідження основних явищ сучасної школи;
- основні способи статистичної обробки та зведення кількісних показників результатів дослідження;
- культуру наукової праці;
- методику впровадження результатів дослідження;
- основні форми звітності про дослідження;
- основні вимоги до оформлення студентської наукової роботи;
- критерії оцінювання студентської наукової роботи.

оволодіння уміннями:

- працювати з науковою літературою та інформаційними джерелами;
- самостійно здобувати й застосовувати знання про педагогічний процес, передавати свій досвід колегам;
- проводити планування дослідження;
- розробляти науковий апарат конкретної теми дослідження;
- користуватися різними методами дослідження, оптимально поєднуючи їх;
- аналізувати основні поняття з проблеми, що досліджується;
- аналізувати, узагальнювати і впроваджувати в практику передовий досвід;
- користуватися діагностичними методиками вивчення педагогічних явищ;
- розробляти опитувальники, тести, спостереження;

- організовувати та проводити експеримент;
- робити статистичну обробку та графічне оформлення результатів дослідження;
- робити науково обґрунтовані висновки за результатами дослідження;
- готувати доповіді за результатами досліджень;
- застосовувати ІКТ у науковій роботі

Теоретична частина курсу полягає у вивченні здобувачами загальних відомостей про науку, наукові кадри, алгоритм підготовки і проведення наукового дослідження, педагогічну діагностику, педагогічний експеримент, використання математичної статистики та ІКТ у наукових дослідженнях, послідовність і правила підготовки і оформлення курсових робіт, виступів на конференціях, наукових статей. Програма побудована на основі логічної послідовності проведення наукового дослідження

Практична частина курсу спрямована на застосування теоретичних знань на різних етапах досліджень: працювати з науковою літературою та інформаційними джерелами; проводити планування дослідження; розробляти науковий апарат конкретної теми дослідження; користуватися різноманітними методами дослідження; аналізувати основні поняття з проблеми, що досліджується; користуватися діагностичними методиками вивчення педагогічних явищ; розробляти опитувальники, тести, спостереження; організовувати та проводити експеримент; робити статистичну обробку та графічне оформлення результатів дослідження; робити науково обґрунтовані висновки за результатами дослідження; готувати доповіді за результатами досліджень; застосовувати ІКТ у науковій роботі.

Самостійна робота: передбачає вивчення теоретичного матеріалу, не охопленого лекціями; до практичних занять пропонуються завдання, метою яких є виконання навчально-тренувальних вправ, пов'язаних з підготовкою і проведенням наукових досліджень.

Пререквізити: теоретичною базою вивчення дисципліни є навчальні дисципліни: «Вступ до спеціальності», «Філософія», «Педагогіка», «Психологія», «Нові інформаційні технології».

Постреквізити: «Основи наукових досліджень» є однією з базових для формування професійних компетентностей студентів, оскільки здатність до дослідницької діяльності одна важливих умов ефективності діяльності сучасного педагога. Засвоєні знання та уміння з дисципліни «Основи наукових досліджень» є основою для ефективного сприйняття відомостей з інших галузей знань, розвитку абстрактного мислення, реалізації творчого потенціалу майбутніх фахівців та написання курсових і кваліфікаційних робіт.

Очікувані результати навчання:

Дисципліна формує такі загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Дисципліна формує такі фахові компетентності (ФК):

ФК 12. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

ФК 13. Здатність здійснювати власне дослідження в освітній діяльності, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їх реалізації.

ПРН 6. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід

(вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 7. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.

ПРН 11. Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН 22. Здатний навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Windows 10, Mozilla Firefox, MS Office 2010; OpenOffice.org (11); доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; комп'ютер, проєктор, інтерактивна дошка.

2. Організація навчання.

Методи навчання:

словесні (лекція, бесіда, диспут);
наочні (демонстрування, ілюстрування);
практичні (практична робота, робота з інформаційними джерелами, проєктів);
інноваційні технології (методи інтерактивного навчання).

Серед методів навчання ОК: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, диспут, дискусія); наочні методи (демонстрування, ілюстрування); практичні (спостереження, експеримент, виконання вправ, практична робота, робота з інформаційними джерелами, аналіз даних); інноваційних технологій (опорний конспект, методи інтерактивного навчання, методи проблемного навчання, мультимедійні методи навчання, методи проєктної діяльності, порт фоліо, ментальні карти).

Форми оцінювання ОК: усна (бесіда, захист практичної роботи, повідомлення, коментар опорного конспекту тощо); письмова (самостійна робота за варіантами, виконання індивідуальних завдань, тощо); тестова; самоконтроль (самооцінка письмової роботи тощо). Підсумковий контроль - залік.

Політика курсу

– Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Система взаємодії зі здобувачами освіти відбувається відповідно до принципів студентоцентрованого навчання та рівного доступу до здобуття якісної освіти. Роботи, які подаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал. Перескладання відбувається до завершення вивчення курсу.

– Політика щодо академічної доброчесності:

Списування під час контрольних робіт заборонені.

– **Політика щодо відвідування**:

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, військові дії, стажування, національна/міжнародна кредитна мобільність, дуальне навчання тощо) освітній процес може відбуватися в дистанційному режимі з використанням відповідного програмного забезпечення за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма

	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекцій	Практ.	лаб	інд	с.р.		лекцій	Практ.	Лаб.	Інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Організаційні основи наукових досліджень.												
Тема 1. Наука як сфера людської діяльності.	12	1	1			10	12					12
Тема 2. Планування та організація психолого-педагогічних досліджень.	9	3	3			3	9	2	2			5
Тема 3. Види навально-дослідної роботи здобувачів	9					9	9					9
Разом за модулем 2	**30**	**4**				**22**	**30**	**2**	**2**			**26**
Змістовий модуль 2. Методологія та технологія проведення психолого-педагогічних досліджень.												
Тема 4. Методи теоретичного дослідження.	8	2	2			4	8	1				7
Тема 5. Методи емпіричного дослідження.	10	4	2			4	10	1				9
Тема 6. Педагогічний експеримент	8	2	2			4	8					8
Разом за модулем 2	**26**	**8**	**10**			**12**	**26**	**2**				**24**
Змістовий модуль 3. Технологія обробки та оформлення результатів наукового дослідження.												
Тема 7. Застосування методів математичної статистики в дослідженні проблем педагогіки і психології.	10	2	4			4	10		1			9
Тема 8. Міри зв'язку та їх застосування.	8	2	2			4	8		1			7
Тема 9. Використання ЕОМ у психолого-педагогічних дослідженнях.	8					8	8					8
Тема 10. Інтерпретація наукових даних та оформлення результатів досліджень.	8	2	2			4	8					8
Разом за модулем 3	**34**	**6**	**8**			**20**	**34**	**0**	**2**			**32**
Усього годин	**90**	**18**	**18**			**54**	**90**	**4**	**4**			**82**

3. Система оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів із дисципліни «Основи наукових досліджень» ґрунтується на ***компетентнісному підході***, що передбачає формування в майбутніх фахівців зазначених вище компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у шкалу ECTS. Загальний підсумковий бал з дисципліни визначається на основі додавання (знаходження суми) балів за всі види робіт, які передбачені робочою програмою з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність із дисципліни, становить 90 балів та до 10 балів здобувач освіти може отримати під час складання заліку. ***Підсумкова оцінка*** є сумою балів, які отримує студент за поточну роботу на практичних заняттях, виконання завдань для самостійної роботи студентів, модульний контроль та (за бажанням студента) складання заліку.

Методи оцінювання.

Усний поточний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль, самоконтроль, самооцінка, оцінка за ІНДЗ, підсумкове оцінювання.

Шкала оцінювання здобувачів:

Національна шкала	ECTS	Бали	Рівні навчальних досягнень студентів
Відмінно/ зараховано	A	90-100	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
Добре/ зараховано	B	82-89	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
Добре/ зараховано	C	74-81	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
Задовільно/ зараховано	D	64-73	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
Задовільно/ зараховано	E	60-63	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
Незадовільно/не зараховано	FX	35-59	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
Незадовільно/не зараховано	F	1-34	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за шкалою ECTS

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень здобувачів
1	2	3

90-100	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями. На основі досконалого знання матеріалу предмету набуті знання, вміння та навички здобувач використовує при вирішенні нестандартних задач. Вільно володіє психолого-педагогічною термінологією, вміє критично аналізувати педагогічні факти, формулювати висновки з урахуванням досягнень педагогічної науки викладеної у педагогічній науковій і методичній періодиці. Легко знаходить відповіді на нестандартні, несподівані питання. У складних ситуаціях може провести аналіз на рівні теоретичного осмислення. Виявляє творчі здібності, нахил до самостійної науково-дослідної роботи, який проявляється у написанні рефератів, оглядів літератури, виступах на студентських наукових конференціях.
82-89	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження. Вільно володіє матеріалом у відповідності з програмою дисципліни. Знання, вміння та навички може самостійно застосовувати у нестандартних ситуаціях навчального характеру. Проявляє інтерес до наукової та науково-популярної педадагогічної літератури. Самостійно опрацював рекомендовану, додаткову літературу з предмету. В процесі вивчення дисципліни іноді виконував реферати не передбачені робочою програмою дисципліни. Проявляє схильність до аналітико-синтетичної діяльності, здатен висловлювати власну думку що до вивченого матеріалу. Отримані знання використовує при аналізі стану навчально-виховного процесу.
74-81	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками. Володіє матеріалом в обсязі робочої навчальної програми дисципліни, володіє психолого-педагогічною і науковою термінологією, під керівництвом викладача вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію про педагогічні явища. Цілком самостійно використовує набуті знання, вміння та навички в стандартних навчальних ситуаціях. Частково опрацював(ла) передбачені програмою додаткові літературні джерела. При контролі знань досить вільно складає алгоритм відповіді. Швидко знаходить необхідну інформацію в довідниковій літературі.
64-73	D	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками. Повністю відтворює інформацію що викладена в базовому підручнику. Має значні утруднення при необхідності користування додатковою літературою та першоджерелами, формулювання власної думки щодо тих чи інших емпіричних фактів. Епізодичне знайомство з періодичними психолого-педагогічними виданнями. Сформовані уміння може використовувати у стандартних ситуаціях, які закладені у навчальні завдання. При виправленні допущених помилок потребує деякої допомоги викладача. Затрудняється при необхідності використовувати знання отримані при вивченні інших дисциплін.
60-63	E	Нижче середнього рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками. Самостійно відтворює головні положення викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Знає основні етапи організації і проведення наукового дослідження. Потребує допомоги викладача чи товаришів для відтворення систематизованого навчального матеріалу. При реалізації знань у вирішенні практичних завдань потребує допомоги викладача на всіх етапах роботи. Часто допускає типові помилки, які при допомозі може виправити. Відсутнє знайомство з інформацією, що викладена в додатковій літературі.
35-59	FX	Низький рівень володіння навчальним матеріалом. Здобувач має уяву про деякі елементи наукового дослідження. Володіє навчальним матеріалом на фрагментарному рівні, не може систематизовано відтворити навчальний матеріал, не вміє працювати з додатковою літературою і періодичними педагогічними виданнями. Конспект з предмету носить не систематизований, фрагментарний характер. Не вміє скласти алгоритм відповіді. Не може відповісти на питання чи виконати практичну роботу без грубих помилок, на які не звертає уваги. Здобувач не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
1-34	F	Дуже низький рівень знань із дисципліни. Практично не знає психолого-педагогічної й наукової термінології. Володіння навчальним матеріалом на рівні розпізнавання. Не може користуватися підручником, методичними рекомендаціями, іншими дидактичними засобами. Володіє тільки окремими прийомами практичної діяльності, яких недостатньо для формування вмінь. Відсутність практичних умінь і навичок є підставою для повторного вивчення дисципліни

4. Інформаційне забезпечення:

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Брикова Т. М., Терешкін О. Г. Основи наукових досліджень: навч. Посібник. Х. : ХДУХТ, 2020. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/10813/1/navch_posib_nauk_doslidzhen_2020.pdf
2. Важинський С.Е., Щербак Т І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf
3. Основи наукових досліджень: навчальний посібник /Укл. Кравець Н. П.. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. 2020. 74 с. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39635/Kravets_Osnovy%20n.doslidzhen.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. Посібник. Д. : ДГУ, 2018. 103 с.

Додаткова

1. В.П.Зінченко, В.Б.Харламенко, І.М.Коренева. Навчально-дослідна робота у вищих педагогічних навчальних закладах: Навчально-методичний посібник. Глухів: РВВ ГДПУ, 2006. 79 с.
2. Методичні рекомендації до виконання та захисту курсової роботи з пеагогіки / Укл О.П.Демченко, О.М.Зайцева. Глухів. 2016. 104 с.
3. Педагогічна діагностика . Методичні рекомендації / Укл В. Уруський. URL: http://do.gendocs.ru/navigate/index-21231.html.
5. Вимоги щодо оформлення списку літератури URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf
4. Галузяк В.М., Холковська І.Л. Педагогічна діагностика: Курс лекцій. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. 155 с. https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/402782/mod_resource/content/1/%D0%93%D0%B0%D0%BB%D1%83%D0%B7%D1%8F%D0%BA%20%D0%92.%20%D0%9C.%20%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D1%96%D0%B0%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9_copy_copy.pdf